

OMÓWIENIA KSIĄŻEK I CZASOPISM

Zbigniew Tarkowski

PSYCHOSOMATYKA JĄKANIA. DLACZEGO OSOBY JĄKAJĄCE SIĘ
MÓWIĄ PŁYNNIE

Wydawnictwo Fundacji Orator, Lublin 2007, str. 224

Zbigniew Tarkowski jest jednym z najwybitniejszych polskich patologów mowy. Od wielu lat w swojej pracy naukowej i działalności praktycznej zajmuje się jękaniem. Książka „Psychosomatyka jękania” jest kolejną pozycją książkową autora, wyjaśniającą i przybliżającą czytelnikowi tę problematykę. Tym razem autor podchodzi do zagadnienia w sposób całkowicie nowatorski. Rozważa jękanie jako jedno z zaburzeń psychosomatycznych, udowadniając, że nie można sprowadzić go jedynie do nie płynności mówienia. Próbuje też odpowiedzieć na bardzo intrygujące pytanie, dlaczego osoby jękające się mówią płynnie. Stawia w tym celu cztery hipotezy. Pierwsza z hipotez zakłada, że osoby jękające się przeważnie mówią płynnie dlatego, że momentami są nie płynne. W tym przypadku nie płynność pozwala rozładować nadmierne napięcie mięśniowe, będące przyczyną jękania. Następne hipotezy zakładają, że jękający się mówią płynnie w momencie rozładowywania emocji oraz wtedy, gdy nie kontrolują się nadmiernie. Ostatnia hipoteza próbuje wyjaśnić okresową nie płynność mówienia dysfunkcjami autonomicznego układu nerwowego, a nie jak dotychczas uszkodzeniami centralnego układu nerwowego.

Zamiast wstępu znajdziemy w książce wywiad z osobą jękającą się, która w sposób świadomy i pogłębiony analizuje swoje problemy z płynnym mówieniem. Ujawnia w ten sposób stosunek do siebie, własnych zaburzeń i możliwości ich leczenia.

W rozdziale pierwszym autor przedstawia jękanie na tle innych chorób i w kontekście zaburzeń charakterystycznych dla psychosomatyki. Umieszcza jękanie w różnych koncepcjach psychosomatycznych, w tym, w moim zdaniem najciekawszej, psychoanalitycznej.

Drugi rozdział książki jest przedstawieniem badań własnych, których celem było ustalenie, czy i w jakim stopniu można uznać jękanie za zaburzenie psychosomatyczne. W tym celu autor posłużył się skonstruowanym przez siebie wywiadem psychosomatycznym. Badając bardzo dużą liczbę, ponad 500 osób, jękających się, stwierdził, że jękaniu towarzyszy szereg współruchów, objawów somatycznych i neurovegetatywnych. Analiza piśmiennictwa światowego i krajowego dotyczącego problematyki jękania pokazuje, że dotychczasowe badania osób jękających się prowadzone były na małych populacjach.

W rozdziale trzecim autor dowodzi, że wiele problemów osób jękających się może być związanych z nieprawidłowymi wyobrażeniami i postawami czy wręcz uprzedzeniami wobec nich.

Autor książki w czwartym jej rozdziale, w oparciu o przedstawioną wiedzę teoretyczną i badania własne, formułuje podstawowe zasady diagnostyki i terapii osób jękających się.

Konstrukcja książki i sposób przedstawienia w niej treści sprawia, że można ją polecić wszystkim osobom zainteresowanym problematyką jękania. Polecam ją zarówno fachowcom zajmującym się jękaniem (lekarzom, logopedom, pedagogom, psychologom), jak również osobom jękającym się i ich rodzinom.

Ogromną wartością tej książki jest jej przystępność. Napisana jest bowiem bardzo interesująco, czyta się ją łatwo i z dużym zainteresowaniem.

Ewa Humeniuk

Leo F. Buscaglia

MIŁOŚĆ. O SZTUCE OKAZYWANIA UCZUĆ

Przekład: Ewa Wojtych. GWP, Gdańsk 2007, s. 207.

„[...] miłość jest procesem budowania na podstawach, które tkwią w każdym z nas” (s. 98). Ten cytat z książki Leo Buscaglii „Miłość. O sztuce okazywania uczuć” zdaje się być drogowskazem w odkrywaniu kolejnych etapów świata emocji.

Książka ta wywodzi się bowiem z refleksji, rozważań i przemyśleń autora, zdobytych w toku własnych, bogatych doświadczeń, a dotyczących pojęcia i roli miłości we współczesnym świecie. Stanowi zestaw wypowiedzi i motywów przewodnich, jak odnaleźć miłość, gdzie i czy w ogóle można jej szukać, jak ją okazywać, dzielić się nią, by obdarowany człowiek nie poczuł tylko ciężaru różnorodnych wymagań i oczekiwań, ale doświadczył poczucia wolności i możliwości wyboru.

Leo Buscaglia, wykładowca na Wydziale Pedagogicznym University of Southern California od lat, jako autor wielu książek, wykładów, odczytów, spotkań, prezentuje tematykę dotyczącą przestrzeni uczuć, wartości na tle przemian, jakim nieustannie podlega świat, a wraz z nim człowiek, podejmujący próby odnalezienia w nim swojego miejsca.

Pozycja ta, jak podkreśla autor, ma wielu twórców. Powstała bowiem jako podsumowanie przemyśleń studentów, uczestniczących w zajęciach profesora Buscaglii o intrygującym tytule: „Lekcje miłości”. Efekty tych zajęć profesor pozwala odkryć też nam. Książka ta jest swego rodzaju wstępem do rozpoczęcia własnych doświadczeń w obszarze odkrywania, próbowania i dzielenia się miłością. Już w podtytule uwaga nakierowana jest na określenie: sztuka okazywania uczuć. Idąc za wyjaśnieniem Władysława Kopalińskiego, sztuka okazuje się być pewnego rodzaju umiejętnością, biegłością, kunsztem, talentem, a wręcz mistrzostwem. Potrzeba doświadczenia tego kunsztu ukryta jest i w nas, pozwalając na odkrywanie doznań płynących z uświadamiania sobie bogactwa i nieograniczonej przestrzeni naszych uczuć, pragnień, wyobrażeń.

Dante pisał o miłości, która porusza słońce i góry, Wergiliusz o takiej mocniejszej niż śmierć. Ta miłość, o której mówi Buscaglia „wymaga siły” (s. 195) do podjęcia poszukiwań sposobów pojednania, wzajemnej akceptacji, dostrzeżenia tego, co różne, inne, a jednak w swej istocie wzajemnie się uzupełniające. Potencjał tkwiący w człowieku, „którego istotą jest potrzeba wzrastania, stawania się, dostrzegania” (s. 22), przejawiający się umiejętnością dzielenia się, wypływa z siły i odwagi w podjęciu miłości, bo „możność dzielenia się z innymi to powód, dla którego warto cokolwiek mieć” (s. 22).

W świecie konformizmu, identyczności, podążania utartym szlakiem cudzych poglądów i „rzeczywistości, gdzie widzimy te same próby uczynienia z człowieka wiernej kopii pozostałych... (s. 23)” – to niepowtarzalność budzi w nas pasję do urzeczywistniania tego, co nowe, czyste, radosne, niezmaczone lękiem i niepewnością w podejmowaniu zmian. Nie gotowe wzorce i szablony pozwalają doświadczać siebie, nie etykiety, które zaciemniają prawdziwy obraz drugiej osoby, ale autentyczność, spontaniczność i chęć uczenia się wciąż czegoś nowego i wciąż od nowa.

Człowiek ze swoimi potrzebami wolności, niezależności, podążania w sobie tylko znanym kierunku, akceptacji, uwagi, świadomości własnej sprawczości znajdzie w tej książce esencję tego, co potrzeby te łączy, uwidacznia i pozwala doświadczać zmysłowo.

Odwaga autora, by pisać o miłości, jest jednocześnie odwagą czytelnika, by na nowo odkryć i zmienić swój zastygły świat emocji.

Pasjonujące jest podążanie za autorem w jego odkrywaniu znaczenia dzielenia się z drugim człowiekiem tym, co sam doświadczył, odkrył, nauczył się, a co zarazem stanowi naszą istotę człowieczeństwa.

Dzięki metaforyzacji, licznie przytaczanym cytatom i opowieściom udało się Buscaglii przedstawić cenną wiedzę psychologiczną, a jednocześnie umożliwić jej doświadczenie na dostępnym dla różnych odbiorców poziomie. Czytelnik poszukujący własnego rozumienia miłości odnajdzie tu wsparcie w podejmowaniu odpowiedzialnych, często niepopularnych zmian i decyzji życiowych, ale też impuls do poszukiwania radości w otaczającej go codzienności.

Książka będzie też niezwykle cenną zachętą i motywacją dla terapeutów, psychologów i pedagogów do podejmowania wysiłku, by spojrzeć na potrzebującego, poszukującego pomocy człowieka z miłością wypływającą z radości spotkania i poznawania nowej, niepowtarzalnej osoby, by towarzyszyć jej w jak najpełniejszym doświadczeniu i odkrywaniu własnych dróg rozwoju.

To tu jest właśnie miejsce na optymistyczną podpowiedź, iż do opanowania sztuki okazywania uczuć potrzeba zaangażowania władzy serca, intelektu, wyobraźni, empatii, wrażliwości, odwagi, stanowczości i pasji.

Bo jaki jest człowiek, który posiadał umiejętność okazywania miłości, radości, uwagi? Co go wyróżnia z tłumu tych, co wciąż na kolanach, jak pisał Z. Herbert? Co sprawia, że dzieląc się, wciąż ma tak samo wiele? To tylko część pytań, na które odpowiedzi możemy poszukiwać w tej książce. A autor dopowiada: „Jesteś najlepszym sobą. Jeżeli będziesz kimś innym, możesz być najwyżej drugi” (s. 26).

Grażyna Franczak

Leo F. Buscaglia

RADOŚĆ ŻYCIA. O SZTUCE MIŁOŚCI I AKCEPTACJI

Przekład: Ewa Wojtych. GWP, Gdańsk 2007, s. 340.

Rozpoczyna się droga. Kolejna, potrzebna, by rozumieć i kontynuować nasz rozwój duchowy i emocjonalny. W tę drogę zaprasza czytelnika Leo Buscaglia, autor książki „Radość życia. O sztuce miłości i akceptacji”, dydaktyk i pisarz, który swoich słuchaczy i czytelników od wielu lat fascynuje sposobem, w jaki potrafi mówić i pisać o tym, co stanowi podstawę tożsamości człowieka, co wydaje się najprostszą prawdą życiową, ale tak trudną do zastosowania w praktyce codzienności.

Na pierwszy rzut oka można ulec złudzeniu, że to kolejna pozycja, która podpowiada, jak żyć godnie, wygodnie, spokojnie. Ale już od pierwszych stron dostrzec można, że to lektura całkiem różna od tych przypuszczeń.

Tu bowiem, w centrum zainteresowań autora jest radość ze spotykania drugiego człowieka, doświadczenia jego niepowtarzalności, indywidualności, odrębnych poglądów, przekonań, doświadczeń.

Dzięki wcześniejszym pozycjom autor zdobył sobie zapewne uważnych i zaangażowanych czytelników, gotowych do wykorzystywania inspiracji zawartych w słowach: „więc najpierw zbuduj most do samego siebie, ale nie zatrzymuj się na nim. Kolejne wielkie przesło niech prowadzi cię do innych ludzi” (s. 145).

Książkę rekomendować można jako pozycję dla szerokiego grona czytelników, którzy nie potrzebują i nie poszukują wiedzy zawartej w poradnikach, ale bardziej bodźca do własnych refleksji, rozważań, przemyśleń o tym, co ważne w życiu każdego człowieka, bez względu na jego wykształcenie, zainteresowania, poglądy.

To wyjątkowa propozycja także dla profesjonalistów zajmujących się szeroko rozumianym pomaganiem z uwagi na umiejętność autora, by podsuwać kolejne inspiracje

w sposobie patrzenia i rozumienia tych osób, które poszukują pomocy terapeutycznej albo dróg własnego rozwoju.

Podstawowym dla całej książki narzędziem jest model poszukiwania niepowtarzalnych, własnych sposobów odkrywania i doświadczania różnorodności i barwności uczuć w kontekście zmian zachodzących w nas samych. Wyraźnie zarysowują się tu dwie postawy emocjonalne. Jedna wynika z obszaru błędnych przekonań, fałszywych prawd, poczucia braku sensu i celu codziennej egzystencji, powodując chaos i zagubienie, bowiem „zamykanie się, zatracanie w autodestrukcyjnych myślach jest równoznaczne z umieraniem” (s. 302). Druga uwidacznia się w przeżywaniu radości, która wynika z faktu bycia razem, „ze związku, w którym ludzie się kochają, odchodząc od »ja«, »mnie« w kierunku »my«, »nas«” (s. 266).

Książka „Radość życia. O sztuce miłości i akceptacji” obejmuje tematykę 13 wykładów wygłaszanych w latach 1970–1981. Autorowi udaje się zbudować z czytelnikiem silną więź opartą o relację nauczyciel nieustannie się doskonalący - uczeń poszukujący swojej prawdy, wartości, miłości. Mimo różnic wieku, pochodzenia, wykształcenia, poglądów religijno-społecznych mamy możliwość spotkania się na płaszczyźnie: szacunku, akceptacji, radości, miłości, które wynikają ze szczególnego przesłania, a wręcz obietnicy autora: „jeśli zaangażujecie się w proces odkrywania, kim jesteście, to wyruszyście w najbardziej ekscytującą podróż waszego życia [...] Tysiące rzeczy czekają, byście je czytali, oglądali, robili, dotykali i czuli, a każde z nich czyni nas żywymi ludźmi” (s. 60).

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że właśnie ta różnorodność przejawów funkcjonowania człowieka w różnych aspektach jego życia jest jednocześnie ochroną przed znaczeniem, utratą celu życia, apatią, która przesłania radość i przerywa proces zmian w kierunku stawania się lepszym człowiekiem.

Idąc dalej tym tropem, uważny czytelnik natrafi na słowa klucze, gdzie zawarta jest esencja doświadczeń i poglądów Buscaglii. To słowa opisujące rozwój, doświadczenia, poszukiwanie, odkrywanie swoich dróg, poznawanie ograniczeń, ale i możliwości.

Przyglądając się całości, na pierwszym planie zauważyć można akcentowanie ważności osób, których role życiowe związane są ze szczególnym przesłaniem. Podkreśla znaczenie roli rodzica, wychowawcy, nauczyciela, pedagoga. Ich postawy: wymagająca, zachęcająca albo karząca, etykietująca spowalnia, albo przyspiesza proces doświadczania i odkrywania siebie.

[...] „i mamy milion różnych możliwości, ale o niektórych nawet jeszcze nam się nie śniło” (s.83) – w tych słowach zawiera się istota ludzkich zmaganiań i podejmowanych prób, by postawić „tak” przy tym, co buduje pełną wartości przestrzeń wokół nas: tak... dla zdobycia nowych doznań, tak... dla zmian, tak... dla radości, tak... dla miłości siebie i drugiego człowieka, tak... tak dla nowości, tak... dla dotyku, tak... dla... (s.132). Te przekonania pozwalają czytelnikowi na dokonanie fascynującego odkrycia, że studiowanie miłości podprowadza człowieka w kierunku studiowania życia.

W nieodkrytym i nie doświadczanym przez wielu bogactwie świata emocji Leo Buscaglia, jak przewodnik, wciąż jest w drodze ku zmysłowemu doświadczaniu i wyjaśnianiu przejawów świata. Tylko czy czytelnik skorzysta z zaproszenia i też wybierze się w tę podróż, korzystając z inspiracji zawartych w książce, po późniejsze odkrywanie własnych, niepowtarzalnych znaczeń radości, miłości, akceptacji?

Grażyna Franczak

K R O N I K A

Kraków, 01-02-2008/2008-03-25
Uchwała nr XI/2008 SNP i SNTR

CERTYFIKAT PSYCHOTERAPEUTY
Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego

Zasady przeprowadzania procedur certyfikacyjnych (niniejsze zasady będą obowiązywać osoby, które złożą wnioski po 31.10.2008)

I. Kto może się ubiegać o Certyfikat Psychoterapeuty PTP?

O Certyfikat Psychoterapeuty PTP mogą się ubiegać lekarze, psychologowie oraz osoby mające inne wykształcenie wyższe na poziomie magisterskim, które:

Ukończyły całościowy, co najmniej 4-letni kurs psychoterapii atestowany przez Polskie Towarzystwo Psychiatryczne. W atestowanym kursie psychoterapii mogą uczestniczyć osoby spełniające warunki związane z wykształceniem (jak wyżej) oraz będące członkami Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, Sekcji Naukowej Psychoterapii lub Sekcji Naukowej Terapii Rodzin PTP oraz mające opłacone składki członkowskie w PTP.

Uzyskały pozytywną opinię (rekommendację) superwizora Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego lub — w uzasadnionych przypadkach — Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Opinia superwizora dotycząca dopuszczenia do egzaminu na certyfikat powinna kończyć się jednoznaczną konkluzją dotyczącą przygotowania kandydata do samodzielnego prowadzenia psychoterapii w opiece zdrowotnej i innych obszarach.

W przypadku lekarzy i psychologów — są specjalistami w dowolnej dziedzinie medycyny lub mają specjalizację z psychologii klinicznej (minimum I stopnia). Lekarze i psychologowie, którzy nie zakończyli jeszcze specjalizacji, powinni przedstawić zaświadczenie o ukończeniu III roku programu specjalizacyjnego.

W przypadku formalnych przeszkód w rozpoczęciu specjalizacji (lekarze i psychologowie) lub braku możliwości specjalizowania się (inne zawody), kandydaci powinni wykazać się doświadczeniem klinicznym, wynikającym z co najmniej 5 lat pracy (lub wolontariatu) w zakładzie opieki zdrowotnej, w którym stosowana jest psychoterapia.

Odbyły 150 godzinnych sesji superwizji. Co najmniej 60 sesji powinno być przeprowadzone przez superwizora rekomendującego (z Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego lub w uzasadnionych przypadkach z Polskiego Towarzystwa Psychologicznego).

W szczególnych przypadkach kandydat może skorzystać z 30 sesji superwizji u superwizora z innego towarzystwa psychoterapeutycznego reprezentującego jedno z głównych podejść, przy czym superwizor ten musi być wskazany przez superwizora rekomendującego. Superwizor jest odpowiedzialny za uzyskanie przez kandydata wystarczających umiejętności praktycznych oraz jego przygotowanie do egzaminu. Jest zobowiązany do znajomości zasad i wymagań dotyczących ubiegania się o certyfikat psychoterapeuty i do uczestniczenia w egzaminie.

Superwizji należy poddać co najmniej 5 procesów psychoterapeutycznych. Osoby, które rozpoczęły superwizję po 1 września 2004 r., powinny odbywać obligatoryjnie superwizję indywidualną i grupową. Co najmniej 50 sesji powinno przebiegać w trybie superwizji indywidualnej, 50 sesji w trybie superwizji grupowej lub w grupach Balinta (w grupach liczących nie więcej niż 12 osób). 50 sesji może być przeznaczone na superwizję indywidualną lub grupową, zależnie od wspólnej decyzji superwizora i superwizowanego.

Odbyły 250 godzinnych sesji terapii treningowej rozumianej jako indywidualna lub grupowa praca nad problematyką własną (np. zgrupowanie dydaktyczno-treningowe, psychodrama, genogram, trening interpersonalny lub terapia własna) prowadzonych przez certyfikowanych psychoterapeutów Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego lub Psychologicznego.

Odbyły trzymiesięczny (360 godzin) staż w akredytowanych ośrodkach psychoterapeutycznych.

Staż powinien odbywać się w więcej niż jednym ośrodku z tym, że powinien on trwać co najmniej 2 miesiące (240 godzin) w jednym ośrodku, a co najmniej 1 miesiąc (120 godzin) w ośrodku psychoterapeutycznym o odmiennym podejściu psychoterapeutycznym.

II. Dokumenty i materiały, jakie należy złożyć w związku z ubieganiem się o Certyfikat Psychoterapeuty

Dokumenty:

Podanie do Zarządu SNP PTP o dopuszczenie do egzaminu na Certyfikat Psychoterapeuty;
Curriculum vitae zawierające: dane o wykształceniu, ukończonych kursach, stopniach naukowych, specjalizacjach oraz opis przebiegu pracy zawodowej;
Kserokopię dyplomu ukończenia studiów wyższych;
Kserokopię zaświadczenia o specjalizacji klinicznej lub zaświadczenie od kierownika specjalizacji o ukończeniu trzech lat programu specjalizacyjnego; a w przypadku kandydatów, którzy z powodu formalnych przeszkód nie rozpoczęli specjalizacji lub mają wykształcenie wyższe inne niż lekarskie albo psychologiczne — zaświadczenie o 5 latach pracy (lub wolontariatu) w zakładzie opieki zdrowotnej, w którym stosowana jest psychoterapia;
Rekomendację superwizora;
Kserokopię zaświadczenia o ukończonym kursie całonocnym (i ewentualnie o ukończeniu innych kursów);
Kserokopie zaświadczeń o odbytych sesjach superwizyjnych;
Kserokopie zaświadczeń o odbytych sesjach terapii treningowej;
Kserokopię zaświadczenia o odbytych stażach;
Zaświadczenie o przynależności do Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego i opłaconej składce członkowskiej;
Zaświadczenie o przynależności do Sekcji Naukowej Psychoterapii lub Sekcji Naukowej Terapii Rodzin Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego;

Kandydat może również dołączyć inne zaświadczenia np. dotyczące uczestnictwa w konferencjach, dodatkowych warsztatach, kursach etc.

Materiały (w 2 egzemplarzach):

opis pacjenta, u którego przeprowadzono całą terapię wraz z opisem przebiegu i wyników tego zakończonego procesu psychoterapeutycznego
opis pacjenta i toczącego się procesu psychoterapeutycznego oraz nagrania sesji psychoterapeutycznej pacjenta/grupy/rodziny na taśmie magnetofonowej, CD (dające się odtworzyć bez użycia komputera) lub wideo (2 egzemplarze)
transkrypcja przedstawionego nagrania

III. Terminy składania podań i dokumentów na egzamin

Wnioski o dopuszczenie do egzaminu na certyfikat psychoterapeuty PTP wraz z kompletem dokumentów i materiałów należy składać w Zarządzie Sekcji Naukowej Psychoterapii do:

końca lutego – sesja wiosenna

końca października – sesja zimowa

IV. Procedury związane z kwalifikacją i przygotowaniem egzaminu na Certyfikat Psychoterapeuty

1. Po złożeniu kompletu dokumentów i materiałów egzaminacyjnych przez kandydatów, na wspólnym zebraniu Zarządu Sekcji Naukowej Psychoterapii i Zarządu Sekcji Naukowej Terapii Rodzin PTP rozpatruje się wnioski wraz z załączonymi dokumentami, a następnie podejmuje decyzję o dopuszczeniu do egzaminu.
2. Zarządy Sekcji Naukowej Psychoterapii i Sekcji Naukowej Terapii Rodzin PTP powołują komisję egzaminacyjną, w której skład wchodzi dwaj superwizorzy psychoterapii będący samodzielnymi pracownikami naukowymi. W wyjątkowych wypadkach jednym z członków komisji może być superwizor Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego z co najmniej 10-letnim doświadczeniem w superwizowaniu, niebędący samodzielnym pracownikiem naukowym.
3. Kandydaci i superwizorzy zostają powiadomieni z miesięcznym wyprzedzeniem o terminie i miejscu egzaminu oraz o składzie komisji egzaminacyjnej.
4. Kandydat uiszcza opłatę egzaminacyjną, której wysokość jest corocznie ustalana przez Zarządy SNP i SNTR w zależności od aktualnych potrzeb, a dowód wpłaty przywozi do okazania na egzamin. Opłata wynosi obecnie 500 zł, należy ją wpłacić na konto SNP PTP nr 50 1020 1068 0000 1802 0072 6281 z adnotacją: Certyfikat Psychoterapeuty PTP. Od sesji wiosennej 2009 opłata wynosić będzie 750 zł.

V. Egzamin

Obecność superwizora rekomendującego na egzamin na certyfikat psychoterapeuty jest niezbędna. Gdy superwizor zapowie swą nieobecność, odwołuje się egzamin; jeżeli nieobecność superwizora jest niezapowiedziana, decyzję o przeprowadzeniu egzaminu podejmuje Komisja Egzaminacyjna.

Komisja Egzaminacyjna na certyfikat psychoterapeuty formułuje na piśmie ocenę stanu przygotowania kandydata w stopniach od 1 do 6 w następujących obszarach:

Wiedza teoretyczna;

Umiejętność stosowania adekwatnych technik;

Wgląd terapeuty w proces terapii;

Umiejętność spojrzenia na psychoterapię z punktu widzenia różnych podejść;

Rozumienie charakteru zaburzeń;

Ocena ta może być uzupełniona uwagami o charakterze opisowym.

Komisja Egzaminacyjna przesyła protokół z egzaminu do Sekretariatu Zarządu SNP PTP.

Zarządy Sekcji SNP PTP i SNTR PTP na podstawie wyniku egzaminu podejmują decyzję o nadaniu kandydatowi Certyfikatu Psychoterapeuty.

W przypadku negatywnego wyniku egzaminu, kandydat ma prawo przystąpić do niego ponownie już w następnej sesji.

**Zarząd Sekcji Naukowej Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
Zarząd Sekcji Naukowej Terapii Rodzin Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego**

REGULAMIN OGŁASZANIA PRAC w „Psychiatrii Polskiej”

„Psychiatria Polska” jest organem Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, czasopiśmie naukowym publikującym przede wszystkim prace z zakresu psychiatrii, indeksowanym w Index Medicus/MEDLINE, EMBASE/Excerpta Medica, PsycINFO i Index Copernicus.

W kwalifikacji prac do druku uwzględniane są zasady Deklaracji Helsińskiej, w przypadku publikacji prac badawczych – oceny komisji bioetycznych i stosowanie międzynarodowych reguł prowadzenia eksperymentów na zwierzętach.

1. Redakcja przyjmuje do druku: a) prace oryginalne (badawcze, kliniczne, doświadczalne, teoretyczne), b) prace poglądowe, c) prace kazuistyczne, d) doniesienia tymczasowe, spostrzeżenia kliniczne, problemy dyskusyjne, polemiki, e) listy do redakcji dotyczące prac publikowanych w czasopiśmie, jak i problemów istotnych dla naszego środowiska, f) notatki kronikarskie i informacyjne (w tym sprawozdania ze zjazdów naukowych krajowych i zagranicznych, pobytów naukowych za granicą), wspomnienia pośmiertne, komunikaty itp., g) omówienia książek. Redakcja nie publikuje w jednym numerze więcej niż dwie prace tego samego autora.

2. Objętość – łącznie z rycinami, tabelami, wykazem piśmiennictwa i streszczeniem – nie może przekraczać dla prac oryginalnych, poglądowych i kazuistycznych 15 stron, doniesień tymczasowych i listów do redakcji 5 stron, omówień książek, notatek kronikarskich i informacyjnych i in. 2 stron znormalizowanego maszynopisu.

3. Tekst prac oryginalnych winien być podzielony na kolejne rozdziały: wstęp, materiał, metoda, wyniki, omówienie wyników, wnioski.

4. W pracach oryginalnych, poglądowych, kazuistycznych oraz doniesieniach

tymczasowych, poniżej tytułu w języku polskim należy wpisać tytuł w języku angielskim, następnie nazwisko autora, nazwę instytucji i nazwisko jej kierownika. Dotyczy to publikacji, opartych na materiale, metodologii i środkach tych instytucji.

Na ostatniej stronie pracy należy zamieścić adres dla korespondencji.

5. Do wszystkich prac należy dołączyć streszczenie w języku polskim i angielskim o objętości min. 150, maks. 250 słów. Do prac oryginalnych, kazuistycznych oraz doniesień tymczasowych powinno to być streszczenie ustrukturuwane. Należy w nim wyróżnić w odrębnych akapitach: 1. cel badań, 2. metodę, 3. wyniki, 4. wnioski.

Poniżej należy wpisać słowa kluczowe (nie więcej niż trzy) spośród wymienionych w Medical Subject Headings (MeSH).

6. Prace należy nadsyłać w 3 egzemplarzach maszynopisu, pisanych jednostronnie na papierze formatu A4. Na jednej stronie powinno być 1800 znaków. Można to uzyskać:

a) pisząc na komputerze pismem Times New Roman CE 12 punktów, odstęp między wierszami – 2, marginesy – lewy 3,5 cm, prawy 1 cm, górny 3,5 cm, dolny 3 cm (prosimy o nieużywanie pisma courier i innych krojów czcionki, zmniejszających liczbę znaków na stronie).

b) pisząc na maszynie do pisania 60 znaków w wierszu (przerwy między wyrazami liczą się jako znaki) i 30 wierszy na stronie;

W momencie nadsyłania pracy do redakcji, oczekujemy jedynie maszynopisów. Dyskietkę z wersją tekstu, uznaną przez autora za ostateczną (zapisaną w edytorze Word dla Windows), należy nadesłać po zapoznaniu się z recenzjami (patrz p. 12 regulaminu ogłaszania prac).

Tytuły i podtytuły powinny być pisane pismem tekstowym (nie wersalikami).

W liczbach miejsca dziesiętne należy oddzielać przecinkami (nie kropkami).

Akapity rozpoczyna się wcięciem przy użyciu odpowiedniego polecenia z menu: format, akapit (nie spacje).

Maszynopis nie może zawierać maszynowych wyróżnień, takich jak spacjowanie (rozstrzelenie), pogrubienie i wersaliki (duże litery). Jeżeli autor chce zastosować wyróżnienia w druku, powinien ołówkiem podkreślić: linią przerywaną wyrazy, które chce rozspacjować, ciągłą (pogrubienia) lub falistą (kursywa). Wielkość i krój liter tytułów i śródtytułów ustala redakcja zgodnie z jednolitym stylem graficznym czasopisma.

Tabele i rysunki należy dołączyć do artykułu osobno, wskazując w tekście miejsca, gdzie mają być umieszczone. Tabele należy wykonać w programie Word dla Windows a wykresy (rysunki) w programie Excel, CorelDraw lub Word dla Windows. Tabele, wykresy i rysunki należy zapisać na dyskiecie jako osobne pliki w formacie programu, w którym zostały wykonane. Szerokość tabel i rysunków nie może przekraczać 13 cm (szerokość łamu czasopisma). W tabelach i opisach rysunków należy używać pisma Arial Narrow CE wielkości 10 punktów.

Ilustracje półtonowe należy zapisać na dyskiecie jako czarno-białe (256 odcieni szarości, rozdzielczość 300 dpi), w formacie TIF lub EPS, w proporcjach, w jakich mają być drukowane. W wypełnieniach wykresów nie należy używać kolorów, tylko odcieni szarości lub czarno-białych wzorów. Do artykułu należy dołączyć wysokiej jakości wydruk czarno-biały tabel, wykresów i rysunków takiej wielkości, jaka ma być publikowana. Ilość tabel, wykresów i rysunków powinna być ograniczona do niezbędnego minimum.

7. W celu uzyskania zwieźłości redakcja uprzejmie prosi o uwzględnianie wyłącznie niezbędnego piśmiennictwa, ściśle związanego z tematem pracy. W spisie piśmiennictwa należy podawać tylko te pozycje, które są cytowane w tekście, przy czym w tekście należy podać numer pozycji piśmiennictwa w nawiasie kwadratowym. Każda pozycja piśmiennictwa powinna być pisana od

nowego wiersza i poprzedzona numerem, powinna zawierać (standard Vancouver):

Zapis dla artykułu z czasopisma: nazwiska autorów, inicjały imion, tytuł artykułu, tytuł czasopisma (zgodny z Index Medicus), rocznik, tom, strony. **Wzór:** Kowalski N, Nowak A. Schizofrenia – badania własne. *Psychiatr. Pol.* 1919; 33: 210-223.

Zapis dla pozycji książkowej: nazwiska autorów, inicjały imion, tytuł, miejsce publikacji, wydawca, rok wydania. **Wzór:** Kowalski ZG. *Psychiatria*. Sosnowiec: Press; 1923.

Zapis dla rozdziału z książki: nazwiska autorów, inicjały imion, tytuł, W: nazwiska i inicjały imion redaktorów tomu, tytuł, miejsce wydania, wydawca, rok, strony. **Wzór:** Szymański BM. Stany depresyjne. W: Kowalski AM, Głogowski P. red. *Podręcznik psychiatrii*, wyd. 2. Krosno: Psyche; 1972. s. 203-248.

8. W każdej nadsyłanej pracy należy odnotować fakt jakiegokolwiek formy finansowania lub dofinansowania opisywanych badań lub samego opracowania (np. w przypisie na pierwszej stronie: „badania sponsorowane przez firmę ...”) lub stwierdzić: „Badanie nie było sponsorowane”. Do prac doświadczalnych zawierających wyniki badań na ludziach (kryjących element ryzyka) należy dołączyć pisemną akceptację projektu badań właściwej terenowej komisji etyki.

9. Redakcja prosi uprzejmie o przestrzeganie poprawności mianownictwa psychiatrycznego oraz stosowania międzynarodowych (niefirmowych) nazw leków. Należy stosować skróty wg międzynarodowego układu jednostek miar (SI).

10. Do pracy należy dołączyć oświadczenie, że nie została ona skierowana do druku w innym czasopiśmie.

11. Autorzy po nadesłaniu pracy otrzymują zawiadomienie o jej nadejściu, co nie jest równoznaczne z przyjęciem pracy do druku. Prace nie odpowiadające wymaganiom regulaminu będą odsyłane autorom do przerehabilitacji i nie będą rozpatrywane merytorycznie przed doprowadzeniem ich do poprawności formalnej. W razie niez-

kwalifikowania pracy do druku redakcja zwraca ją autorowi.

12. Prace oryginalne, pogładowe i kazuistyczne oraz doniesienia tymczasowe i spostrzeżenia kliniczne są recenzowane anonimowo przez co najmniej dwóch recenzentów. Po otrzymaniu uwag recenzentów, autor proszony jest o nadesłanie tekstu z uwzględnionymi ewentualnymi uwagami recenzentów na dyskietce lub e-mailem (patrz p. 6) **w terminie do 3 miesięcy. Nietrzymanie tego terminu będzie uważane za rezygnację z publikacji tej pracy.** Zakwalifikowanie pracy do druku następuje po otrzymaniu dyskietki i wydruku tekstów i rysunków, wykresów itp.,

spełniających wszystkie wymogi merytoryczne i formalne.

13. Redakcja zastrzega sobie prawo poprawienia usterek stylistycznych i mianownictwa oraz dokonywania potrzebnych skrótów bez porozumienia z autorem.

14. Autorzy otrzymują po 20 odbitek na koszt redakcji.

15. Jeżeli autor otrzyma korektę do poprawy, należy poprawić tylko rzeczywiste błędy druku. Korekta po poprawieniu i podpisaniu przez autora winna być odesłana w określonym przez redakcję terminie. W przypadku nietrzymania tego terminu, redakcja nie gwarantuje uwzględnienia poprawek dokonanych przez autora.

Ceny prenumeraty i pojedynczych egzemplarzy

oraz sposób zamawiania wydawnictw

Komitetu Redakcyjno-Wydawniczego
Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego

PSYCHIATRIA POLSKA

2008 – prenumerata roczna	80,00 zł
2008 – pojedynczy zeszyt	25,00 zł

Dla członków PTP prenumerata bezpłatna
(w ramach składki członkowskiej)

Dla lekarzy w trakcie specjalizacji (po przedstawieniu
zaświadczenia kierownika specjalizacji) prenumerata
roczna – 40 zł

2007 – prenumerata roczna	80,00 zł
2007 – pojedynczy zeszyt	25,00 zł
2006 – prenumerata roczna	80,00 zł
2006 – pojedynczy zeszyt	25,00 zł

PSYCHOTERAPIA

2008 – prenumerata roczna	60,00 zł
2008 – pojedynczy zeszyt	20,00 zł

Dla członków PTP prenumerata bezpłatna
(w ramach składki członkowskiej)

2007 – prenumerata roczna	60,00 zł
2007 – pojedynczy zeszyt	20,00 zł
2006 – prenumerata roczna	55,00 zł
2006 – pojedynczy zeszyt	20,00 zł

Dział kolportażu przyjmuje wpłaty w formie przelewów na rachunek bankowy wydawnictwa. Można ich dokonywać używając blankietów dołączonych do naszych czasopism, innych blankietów dostępnych w bankach i placówkach pocztowych a także w formie przelewów za pośrednictwem Internetu. W ten sam sposób prosimy przekazywać należności za książki z serii „Biblioteka Psychiatrii Polskiej” (wykaz dostępnych pozycji – na następnej stronie).

Zwracamy się z prośbą o możliwie wyraźne wypełnianie blankietów, co pozwoli wyeliminować ewentualne nieporozumienia przy realizacji prenumerat czasopism. Prosimy o wpisanie w rubrykach: „tytułem” – tytułów i numerów zamawianych zeszytów, tytułów książek, ich redaktorów oraz ilości egzemplarzy.

Osoby i instytucje zainteresowane otrzymaniem faktury za zamawiane wydawnictwa prosimy o wyraźne zaznaczenie tego na blankiecie wpłaty lub poinformowanie o tym telefonicznie działu kolportażu KRW PTP pod numerami telefonu: (012) 633-12-03; (012) 633-38-69, tel/fax. (012) 633-40-67.

Uwaga! Prenumerata może być realizowana dopiero po jej opłaceniu.

BIBLIOTEKA PSYCHIATRII POLSKIEJ

w serii ukazały się następujące pozycje:

- Zachowania agresywne. Przeciwdziałanie, leczenie**
pod redakcją J. Meder (35)
- Współwystępowanie zaburzeń psychicznych a choroba afektywna dwubiegunowa**
Bartosz Grabski, Dominika Dudek (25)
- Mózg i psyche. W stulecie utworzenia Katedry Psychiatrii i Neuropatologii w Uniwersytecie Jagiellońskim. Pokłosie jubileuszowego sympozjum**
pod red. Jacka Bomby i Macieja Pileckiego (35 zł)
- Psychoterapia schizofrenii**
pod. red. J. Meder i M. Sawickiej (35 zł)
- Powikłania somatyczne jądłowstrętu psychicznego**
pod red. J. Rabe-Jabłońskiej (35 zł)
- Leczenie anoreksji i bulimii psychicznej: podejścia, metody, techniki. Tom 2.**
pod. red. B. Józefik i M. Pileckiego (35 zł)
- Schizofrenia. Psychologia i psychopatologia**
Konstantinos Tsirigotis, Wojciech Gruszczyński (35 zł)
- Skuteczność psychoterapii poznawczej i psychodynamicznej**
Jerzy W. Aleksandrowicz, Jerzy A. Sobański (30 zł)
- Pacjenci z podwójną diagnozą – problemy diagnostyczne i terapeutyczne**
pod red. J. Meder (35 zł)
- Rola czynników zakaźnych w zaburzeniach psychicznych**
pod red. F. Rybakowskiego (30 zł)
- Epidemiologia zaburzeń psychicznych**
pod red. A. Kiejny i J. Rymaszewskiej (30 zł)
- Genetyka molekularna zaburzeń psychicznych**
pod red. J. Rybakowskiego i J. Hauser (25 zł)
- Problemy zdrowia psychicznego kobiet**
pod red. J. Meder (25 zł)
- Schizofrenia: różne konteksty, różne terapie**
pod red. J. Bomby (20 zł)
- Schizofrenia: różne konteksty, różne terapie 2.**
pod red. J. Bomby i B. de Barbaro (25 zł)
- Schizofrenia: różne konteksty, różne terapie 3.**
pod red. A. Cechnickiego i J. Bomby (30 zł)
- Schizofrenia: różne konteksty, różne terapie 4.**
pod red. J. Bomby, M. Rostworowskiej, Ł. Müldnera-Nieckowskiego (35 zł)
- Rehabilitacja przewlekle chorych psychicznie**
pod red. J. Meder (20 zł)
- Psychiatryczne i psychologiczne aspekty praktyki medycznej**
pod red. S. Ledera i C. Brykczyńskiej (20 zł)
- Psychiatria Konsultacyjna, Psychiatria Liaison**
pod red. S. Ledera i C. Brykczyńskiej (12 zł)

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

Psychoterapia, psychiatria społeczna – wybrane zagadnienia

Stefan Leder (25 zł)

Psychoonkologia

pod red. K. de Walden-Gałuszko (25 zł)

*Wyłącznie dla prenumeratorów naszych czasopism
oferujemy promocyjną cenę sprzedaży książki pt.*

Doświadczenie choroby schizofrenicznej w świetle dziesięcioletniej katamnezy

pod red. J. Wciórki (dla prenumeratorów 10 zł, poza prenumeratą 15 zł)

Podane ceny obejmują opłaty pocztowe. Zamówione pozycje przesyłamy po otrzymaniu potwierdzenia wpłaty pod adres nadawcy wpłaty, o ile nie otrzymamy innego adresu przesyłki. Instytucje prosimy o wyraźne wskazanie płatnika odbiorcy rachunku oraz odbiorcy zeszytów. Dodatkowe opłaty z tytułu zamówień za zaliczeniem pocztowym pokrywa odbiorca

Dział kolportażu KRW PTP:
31-138 Kraków, ul Lenartowicza 14
tel. +48 (012) 633-12-03, (012) 633-38-69
fax (012) 633-40-67

www.kom-red-wyd-ptp.com.pl

redakcja@psychiatriapolska.pl